

สรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายที่จะเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง "การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา พ.ศ. 1893-2310" โดยการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และการสอนด้วยวิธีบรรยาย ซึ่งมีสมมติฐานการวิจัยว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับวิธีบรรยาย จะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2523 จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 32 คน ซึ่งทั้งสองกลุ่มมีผลการเรียนที่พิจารณาจากคะแนนสอบวิชาสังคมศึกษา ภาคปลายปีการศึกษา 2522 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เครื่องมือของการวิจัย

1. แบบสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เรื่อง "การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา พ.ศ. 1893-2310" ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบจำนวน 40 ข้อ แต่ละข้อมี 4 คำตอบ ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้อง 1 คำตอบ หากอ่านจากจำแนกโดยใช้สูตร Gronlund¹ มีอำนาจจำแนกระหว่าง .20 - .70 และระดับความยากระหว่าง

¹ Norman E. Gronlund, Constructing Achievement Tests. P.87.

30-80 และหาความเที่ยงโดยใช้วิธีของ Kuder - Richardson สูตร 21¹ ปรากฏว่ามีความเที่ยง .803

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาทฤษฎีทางการสอนแบบวิธีทางทางประวัติศาสตร์
2. ศึกษาและจัดเรียงเรียงเนื้อหาเรื่องการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา พ.ศ. 1893-2310
3. สร้างบทเรียนเรื่องการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา พ.ศ. 1893-2310 และกิจกรรมการเรียนการสอนแบบวิธีการทางประวัติศาสตร์และวิธีบรรยาย
4. สร้างแบบสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเรื่องการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา พ.ศ. 1893-2310 และทำการวิเคราะห์แบบสอบเพื่อให้ได้ข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้
5. ดำเนินการทดลองสอนบทเรียนเรื่องการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา พ.ศ. 1893-2310 กับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเอง โดยให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีวิธีเรียนที่ต่างกันดังนี้

กลุ่มที่ 1	เป็นกลุ่มทดลอง	สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์
กลุ่มที่ 2	เป็นกลุ่มควบคุม	สอนด้วยวิธีบรรยาย
6. เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนแล้ว ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มทำแบบสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
7. นำคะแนนวิชาสังคมศึกษาที่ได้จากแบบสอบวัดสัมฤทธิ์ผลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ค่าที่ (t - test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

¹ Robert L. Ebel, Essential of Educational Measurement, P. 148.

ผลการวิจัย

สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องการเมืองการปกครองสมัย
อยุธยา พ.ศ. 1893-2310 ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การที่ผลการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการสอน
ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับการสอนด้วยวิธีการบรรยายไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยคิดว่าอาจเนื่องมาจากสาเหตุดัง
ต่อไปนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ยังไม่คุ้นเคยกับ
วิธีการสอนแบบนี้ เพราะนักเรียนได้รับการสอนด้วยวิธีการบรรยายมาตลอดเมื่อมาพบ
วิธีการซึ่งนักเรียนต้องศึกษาค้นหาความรู้ด้วยตนเองโดยครูเป็นเพียงผู้คอยแนะนำ
เท่านั้น ทำให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการนี้ไม่แตก
ต่างไปจากสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการบรรยาย ซึ่ง
การสอนด้วยวิธีการบรรยายครูสามารถ อธิบายหรือบอกหลักเกณฑ์ให้นักเรียนจดจำเนื้อหาได้
เร็วกว่า ดังนั้นจึงอาจเป็นเหตุทำให้ผลการวิจัยในครั้งนี้คลาดเคลื่อนไป

2. ระยะเวลาในการทดลองน่าจะเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้สัมฤทธิ์ผล
ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน เพราะใช้เวลาในการทดลองสอน
เพียง 13 คาบเท่านั้น เนื่องจากนักเรียนจะต้องเรียนให้ทันตามเนื้อหาและระยะเวลา
ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ทำให้นักเรียนอาจจะยังไม่เข้าใจขบวนการเรียนการสอนด้วย
วิธีการทางประวัติศาสตร์มากเพียงพอ

3. การศึกษาด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ นักเรียนจะเรียนได้ผลดีก็ต่อ
เมื่อนักเรียนมีทักษะในการอ่านค้นหาความรู้ด้วยตนเองดีพอสมควร สามารถจับใจ
ความสำคัญของเนื้อหาที่อ่านได้และสามารถตีปัญหาในเนื้อหานั้นได้ นอกจากนั้น

นักเรียนจะต้องมีทักษะในการเขียนและเรียบเรียงข้อความเป็นอย่างดี ซึ่งทักษะเหล่านี้จะต้องใช้เวลาฝึกฝนพอสมควร

4. ตามทฤษฎีพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) ซึ่งกำหนดไว้ว่าเด็กที่อยู่ในช่วงอายุประมาณ 11-15 ปี ควรจะมีพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นคิดอย่างมีแบบแผน (Formal Operations) ในขั้นนี้เด็กจะสามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมอย่างมีเหตุผลได้ สามารถค้นหาเหตุผลจากข้อมูลที่มีอยู่สามารถคิดในลักษณะที่เป็นตรรกวิทยา ใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์และสร้างสมมติฐานในการแก้ปัญหาได้อย่างดี¹ แต่จากผลการวิจัยเป็นจำนวนมาก พบว่าแม่แต่นิสิตระดับมหาวิทยาลัยก็ยังมีพัฒนาการทางสติปัญญาไม่ถึงขั้นคิดอย่างมีแบบแผน (Formal Operations) ดังนั้นเด็กในชั้นมัธยมศึกษาอาจจะยังอยู่ในระยะขั้นหัวเลี้ยวหัวต่อ (Transitional Stage) ระหว่างขั้นคิดด้วยรูปธรรม (Concrete Operations) และขั้นคิดอย่างมีแบบแผน (Formal Operations)² ซึ่งหมายความว่าบางกิจกรรมเด็กอาจจะสามารถคิดขั้นคิดด้วยรูปธรรม (Concrete Operations) แต่บางกิจกรรมเด็กอาจจะสามารถคิดถึงขั้นคิดอย่างมีแบบแผน (Formal Operations) และในเด็กแต่ละคนยังมีอัตราของการพัฒนาในระดับที่ต่างกัน ดังนั้นจึงทำให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

¹ Henry W. Maier, Three Theories of Child Development Revised Edition (New York: Harper & Row, 1969), p. 102.

² Robert B. Sund and Leslie W. Trowbridge, Student Centered Teaching in the Secondary School. (Ohio: A Bell & Howell Co., 1974)

จากเหตุผลนี้ทำให้ผลการทดลองปรากฏออกมาว่าสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ เฟรด อาร์โนลด์ จอห์นสัน (Fred Arnold Johnson)¹ ที่ทำการทดลองการสอนวิชาประวัติศาสตร์อเมริกัน โดยการสอนด้วยการอธิบายเนื้อหาวิชาแบบแนวลึกกับแบบแนวกว้าง ซึ่งพบว่าสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับการทดลองของ ไปรอน จี แมซเซียลาส (Byron G. Massialas)² ที่ได้ทำการทดลองสอนวิชาประวัติศาสตร์โลกโดยเปรียบเทียบวิธีสอน 2 วิธีคือ วิธีการทางวิทยาศาสตร์กับวิธีบรรยาย ปรากฏผลการทดลองว่าสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการทดลองของ อุดร ฉัญญศรี³ ที่ได้ทำการทดลองสอนวิชาประวัติศาสตร์ด้วยการใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามปกติพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการที่ผู้วิจัยได้ทดลองสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และวิธีบรรยายด้วยตนเองครั้งนี้พบว่า การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง สามารถฝึกการคิดอย่างมีเหตุผลตลอดจนฝึกทักษะในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี และทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน

¹ Fred Arnold Johnson, "Depth Versus Breadth in Teaching History

² Byron G. Massialas, "Description and Analysis of a Method of Teaching

³ อุดร ฉัญญศรี, "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระหว่างการใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนแบบปกติ....."

อยาก رؤูอยากเห็น อีกทั้งได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่นรู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ รู้จักตัดสินใจ ได้ถูกต้องและเหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของ เจอโรม เอส บรุนเนอร์¹ (Jerome S. Brunner)¹ ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยการค้นพบด้วยตนเองทำให้สติปัญญาของผู้เรียนเนียบแหลมยิ่งขึ้นเป็นการเพิ่มพูนแรงจูงใจภายในได้มากกว่าเรียนด้วยวิธีท่องจำ เป็นวิธีการเรียนที่ฝึกฝนความคิดในการเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง วิลเลียม เอ็ม อเล็กซานเดอร์ และปอล เอ็ม ฮาลเวอร์สัน² (William M. Alexander and Paul M. Halverson) ได้เห็นว่า วิธีสอนแบบแก้ปัญหา (Problem - Solving Method) เป็นวิธีสอนประวัติศาสตร์แบบหนึ่งที่ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พบปัญหาและคิดวางแผนแก้ปัญหาโดยใช้หลักฐานและเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์มาเป็นหลักฐานอ้างอิง วิธีการสอนแบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดและคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักสังเกตความแตกต่างและสรุปแนวคิดได้อย่างถูกต้อง

จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีความสนใจและความกระตือรือร้นต่อการเรียนมาก มีโอกาสได้ฝึกทักษะการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะทางการอ่านและการเขียนมากขึ้น สามารถแสดงความคิดวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล เมื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายและแสดงความคิดเห็น ปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีความสามารถในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผลมากกว่านักเรียนซึ่งได้รับการสอนด้วยวิธีบรรยายและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ William D. Romey, *The Inquiry Techniques for Teaching Science* (New Jersey: Prentice - Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1968) pp 159-165.

² William M. Alexander and Paul M. Halverson, *Effective Teaching in Secondary Schools* pp. 14-15.

การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์สูงกวากลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการบรรยาย แต่
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความเชื่อว่าวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นวิธีการที่เหมาะสม
ที่จะนำไปใช้ได้ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

เนื่องจากการสอนแบบวิธีการทางประวัติศาสตร์ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิด
ริเริ่มสร้างสรรค์อย่างอิสระ เป็นการสอนที่เสริมสร้างประชาธิปไตย และฝึกทักษะการค้น
คว้าซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนต่อไปเมื่อจบจากโรงเรียนไปแล้ว ช่วยทำให้นักเรียน
มีทักษะที่จำเป็นในการวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล จึงเห็นสมควรอย่างยิ่งที่สถาบัน
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาจะหันมาสนใจและนำวิธีสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์
มาใช้ในสถาบันการศึกษา

ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงศึกษาธิการ

1. ควรมีการจัดฝึกอบรมครูประจำการให้รู้จักวิธีสอนแบบวิธีการทางประวัติศาสตร์
และสามารถสร้างบทเรียนสำหรับใช้ในการสอนได้
2. เผยแพร่แนวคิดและวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ ด้วยวิธีการจัดอบรม การสร้าง
ตัวอย่างแบบเรียนและสื่อการสอนตลอดจนคู่มือครู และสนับสนุนให้มีการใช้
อย่างแพร่หลายตามโรงเรียนมัธยมทั่วประเทศ

ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันผลิตครู

ควรนำวิธีสอนแบบวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปเผยแพร่ในสถาบันฝึกหัดครู
ต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาที่ออกไปมีอาชีพครูจะได้เข้าใจวิธีการสอน

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารโรงเรียน

1. ควรสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ครูสังคมศึกษาทดลองวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ
โดยเน้นอย่างยิ่งการสอนวิชาประวัติศาสตร์ด้วยวิธีการสอนทางประวัติศาสตร์

2. ควรมีการจัดทำตัวอย่างบันทึกการสอนแบบวิธีการทางประวัติศาสตร์ให้มากขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกและช่วยประหยัดเวลาแก่ผู้ที่จะนำวิธีการสอนแบบวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะต่อครูสังคัมศึกษา

1. ศึกษาเทคนิคการสอนแบบวิธีการทางประวัติศาสตร์ให้เข้าใจ
2. ทดลองสอน
3. ติดตามผลการสอนและพัฒนาการของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
4. พัฒนาตนเองให้มีความรู้ทั้งทางด้านเนื้อหาวิชา วิธีการสอน วิธีการใช้สื่อการสอนแบบใหม่ ๆ วิธีการวัดและประเมินผลแนวใหม่ และนำมาทดลองปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการทดลองสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ในช่วงเวลาดานานกว่าระยะเวลาที่ผู้วิจัยทดลองไปแล้ว เพื่อทดสอบให้เชื่อมั่นยิ่งขึ้นว่าการสอนสังคัมศึกษาด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ได้ผลมากน้อยเพียงใด
2. ควรนำบทเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา พ.ศ. 1893 - 2310 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้สอนกับนักเรียนในกลุ่มอื่น ๆ โดยเปรียบเทียบกับการสอนด้วยวิธีการบรรยาย เพื่อดูผลที่เกิดขึ้นและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น
3. สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปน่าจะได้ทำการวิจัยทำนองเดียวกันนี้กับนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ กัน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่าการสอนทั้งสองแบบนี้จะก่อให้เกิดความแตกต่างของสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนมากน้อยเพียงใด
4. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนโดยการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับวิธีอื่น ๆ
5. ควรทดลองการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และเปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีสภาพแวดล้อมทางสังคมแตกต่างกัน เช่นชนบทและกรุงเทพมหานคร